Resultaten
Grote Nieuws voor diëtisten enquête 2018

Scriptum communicatie over voeding

Christel Vondermans

Maart 2018

NIEUWS VOOR DIETISTEN IS EEN PRODUCT VAN SCRIPTUM COMMUNICATIE OVER VOEDING
DE MEENT 31, 3927 GL RENSWOUDE, T: (0318) 574 973,
WWW.NIEUWSVOORDIETISTEN.NL, INFO@NIEUWSVOORDIETISTEN.NL

KVK NUMMER: 30258420, BTW-NUMMER: NL800427105801
IBAN: NL40 INGB 0000 5995 36 TE RENSWOUDE, WWW.SCRIPTUM-SITE.NL

Inleiding

Nieuws voor diëtisten is een website met een digitale nieuwsbrief, gericht op diëtisten. Via deze website en nieuwsbrief worden diëtisten op de hoogte gehouden van wat er speelt op het gebied van voeding en diëtetiek. Behalve diëtisten lezen ook gewichtsconsulenten, studenten Voeding en Diëtetiek en andere (gezondheids)professionals de nieuwsbrief.

Op 6 februari 2018 ontvingen 5.861 abonnees van de nieuwsbrief Nieuws voor diëtisten per e-mail een uitnodiging deel te nemen aan de Nieuws voor diëtisten enquête 2018.

De enquête is ingevuld door 564 personen, waarmee de respons 10% is.

Algemeen

Beroep

Van de respondenten is 80% diëtist en 8% student diëtetiek. Gewichtsconsulenten (in opleiding) vormen 3% van de respondenten en 9% heeft een ander beroep. Andere genoemde beroepen zijn bijvoorbeeld coach, voedingswetenschapper en voedingsdeskundige.

Je bent

diëtist	450
student Voeding & Diëtetiek	45
gewichtsconsulent	15
gewichtsconsulent in opleiding	4
Anders	48

Algemene gegevens

Van de respondenten is 30% ouder dan 50 jaar. In de leeftijdsgroep 20 t/m 29 jaar valt 27% van de respondenten en 24% valt in de groep van 30 t/m 39 jaar.

Wat is je leeftijd?

jonger dan 20 jaar	4
20 t/m 29 jaar	150
30 t/m 39 jaar	137
40 t/m 49 jaar	101
50 jaar of ouder	172

Van de diëtisten heeft 24% een fulltime baan en 58% werkt in een parttime baan van meer dan 20 uur per week. Van de diëtisten die de enquête invulden, werkt 6% (tijdelijk) niet (meer). In vergelijking met 2016 zijn er meer respondenten met een fulltime baan of een parttime baan van 20 tot 36 uur per week. Van de diëtisten heeft 57% meer dan 10 jaar werkervaring.

Bij gewichtsconsulenten is de situatie heel anders. Iets meer dan 13% werkt fulltime. Van de gewichtsconsulenten die de enquête invulden, werkt 60% parttime (20-36 uur per week).

Werkveld

Het merendeel van de diëtisten die de enquête invulden is werkzaam in een zelfstandige praktijk (36%) of in een algemeen of academisch ziekenhuis (23%).

Verdeling werkveld diëtisten

- Zelfstandige praktijk: 36%
- Ziekenhuis: 23%
- Verpleeg- of verzorgingshuis: 9%
- Thuiszorg: 5%
- Verstandelijk gehandicaptenzorg: 2%

- Kinderziekenhuis: 2%
- Industrie: 2%
- Psychiatrie: 2%
- Sportschool: 1%
- Onderzoek: 1%
- School: 1%
- Anders: 10%

Sommige diëtisten zijn in meer werkvelden werkzaam, waardoor de som van de percentages hoger ligt dan 100%.
Andere werkvelden die genoemd worden, zijn bijvoorbeeld revalidatiecentra en dialysecentra.

In vergelijking met voorgaande jaren hebben minder diëtisten werkzaam in een ziekenhuis de enquête ingevuld. Van de gewichtsconsulenten die de enquête invulden, heeft 87% een eigen praktijk.

Van de diëtisten en gewichtsconsulenten die aangegeven hebben mensen te begeleiden, doet 98% dat vooral via individuele gesprekken op het spreekuur. Voor een enkeling heeft begeleiding in groepsverband, online of via Skype/Facetime de overhand of vindt begeleiding met name telefonisch plaats.

Hoe begeleid jij jouw cliënten/patiënten vooral?

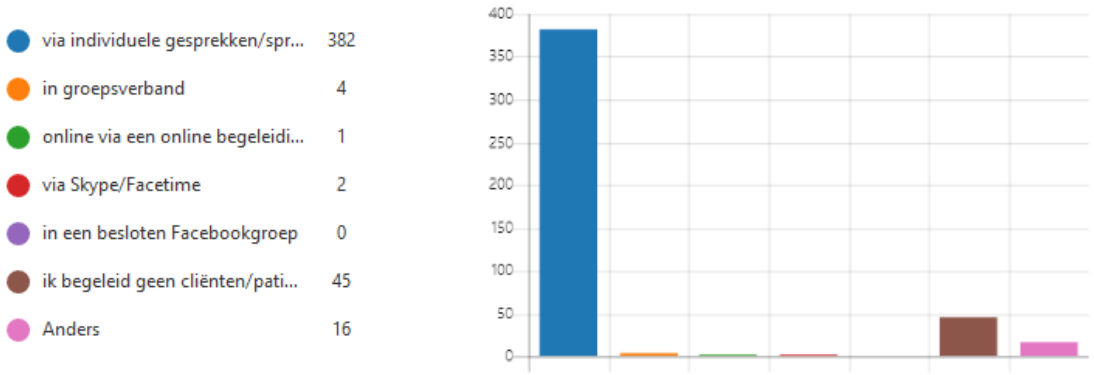

Soort dieet

In de enquête is gevraagd naar soorten patiënten of ziektebeelden die diëtisten het meest behandelen. Deelnemers konden bij deze vraag maximaal 4 categorieën invullen. Dit jaar is ondervoeding net als de vorige keer het meest genoemd. De volgende ziektebeelden/patiëntgroepen worden in 2018 door 450 diëtisten genoemd:

- Ondervoeding 59%
- Diabetes 53%
- Overgewicht 50%
- Hart- en vaatziekten 35%
- (Fragiele) ouderen 35%
- Maag-darmproblemen 39%
- Kanker 23%
- Kinderen 16%
- Allergieën 11%
- Eetstoornissen 8%
- Nierziekten 8%
- Zwangeren 7%
- Verstandelijk gehandicapten 6%
- Sporters 6%
- Psychiatrische patiënten 4%
- Stofwisselingsstoornissen 1%

Net als in voorgaande enquêtes bestaat de top 3 uit ondervoeding, diabetes en overgewicht. Opvallend is dat het percentage diëtisten dat zegt zich bezig te houden met ondervoeding al jaren stijgt: van 35% in 2011 naar 51% in 2016 en 59% in 2018. Ook het percentage “fragiele ouderen” is duidelijk gestegen van 20% in 2016 naar

35% in 2018. Verder is er sowieso een stijging in nagenoeg alle percentages te zien, met een opvallende stijging van maag-darmproblemen (24% in 2016, 39% in 2018). Deze stijging is mogelijk te verklaren door de populariteit van het FODMAP-dieet.

Van de diëtisten ziet 60% patiënten/cliënten meer dan 5 keer per jaar en 28% tussen 1 en 5 keer per jaar. De hoeveelheid contactmomenten met patiënt is daarmee gestegen vergeleken met 2016. Want toen zag 51% van de diëtisten zijn/haar patiënten meer dan 5 keer per jaar.

NIEUWS VOOR DIETISTEN IS EEN PRODUCT VAN SCRIPTUM COMMUNICATIE OVER VOEDING
DE MEENT 31, 3927 GL RENSWOUDE, T: (0318) 574 973,
WWW.NIEUWSVOORDIETISTEN.NL, INFO@NIEUWSVOORDIETISTEN.NL

KVK NUMMER: 30258420, BTW-NUMMER: NL800427105801
IBAN: NL40 INGB 0000 5995 36 TE RENSWOUDE, WWW.SCRIPTUM-SITE.NL

Scriptum
COMMUNICATIE OVER VOEDING

Ontwikkelingen in het vakgebied

Het vakgebied van de diëtist is voortdurend in ontwikkeling. In de enquête is van een aantal ontwikkelingen nagevraagd of de deelnemers dit zien als positief of negatief voor de beroepsuitoefening. Niet alle ontwikkelingen worden als positief gezien. Tijdens de vorige enquête in 2016 kregen deelnemers alleen de mogelijkheid eens of oneens in te vullen en werd expliciet om een mening gevraagd. Omdat deelnemers aan de enquête destijds soms geen antwoord invulden, hebben we dit jaar gekozen voor de extra optie "neutraal". De resultaten verwijzen naar 2016 als dat mogelijk is. Hieronder staan de reacties van diëtisten op de stellingen.

1. **"De nieuwe beweegrichtlijnen van de Gezondheidsraad bespreek ik met meer dan de helft van mijn patiënten/cliënten"**

   De meningen van diëtisten zijn verdeeld bij deze stelling. Ruim 39% geeft aan het eens te zijn met de stelling, 25% is neutraal en 36% is het oneens met de stelling.

2. **"Zorgverzekeraars moeten de tarieven voor diëtisten echt eens gaan verhogen"**

   Met deze stelling is het merendeel het eens: maar liefst 79%, 20% is neutraal en 1% het oneens met de stelling.

3. **"Social media nemen een belangrijke rol in bij mijn communicatie met cliënten/patiënten"**

   Dat social media nog lang niet bij iedereen een belangrijke rol spelen bij de communicatie met cliënten/patiënten blijkt uit het feit dat 44% social media niet als belangrijk middel ziet in de communicatie. Ter vergelijking: in 2016 was 54% het oneens met deze stelling. Tijdens het invullen van de enquête van 2018 was 33% neutraal en bij slechts 23% neemt social media wel een belangrijke rol in bij de communicatie met patiënten/cliënten. Dit wat in 2016 bij 46 %

4. **“Als er een goed online begeleidingsprogramma zou zijn, zou ik meer mensen begeleiden”**

   Van de diëtisten is 22% het eens, 38% is neutraal en 40% is het niet eens met de stelling.

5. **“Ik heb me gespecialiseerd en ben een expert op een bepaald gebied”**

   Van de diëtisten geeft 68% aan het hiermee eens te zijn. Een kleine 21% was neutraal en 11% heeft zich niet gespecialiseerd tot expert.

6. **“Mijn cliënten / patiënten worden steeds onzekerder worden over wat gezond is”**

   Met deze stelling is 67% het eens, 27% is neutraal en slechts 6% is het oneens. Toen deze vraag in 2016 werd gesteld en diëtisten alleen “eens” en “oneens” in konden vullen, gaf 83% aan het eens te zijn met de stelling.

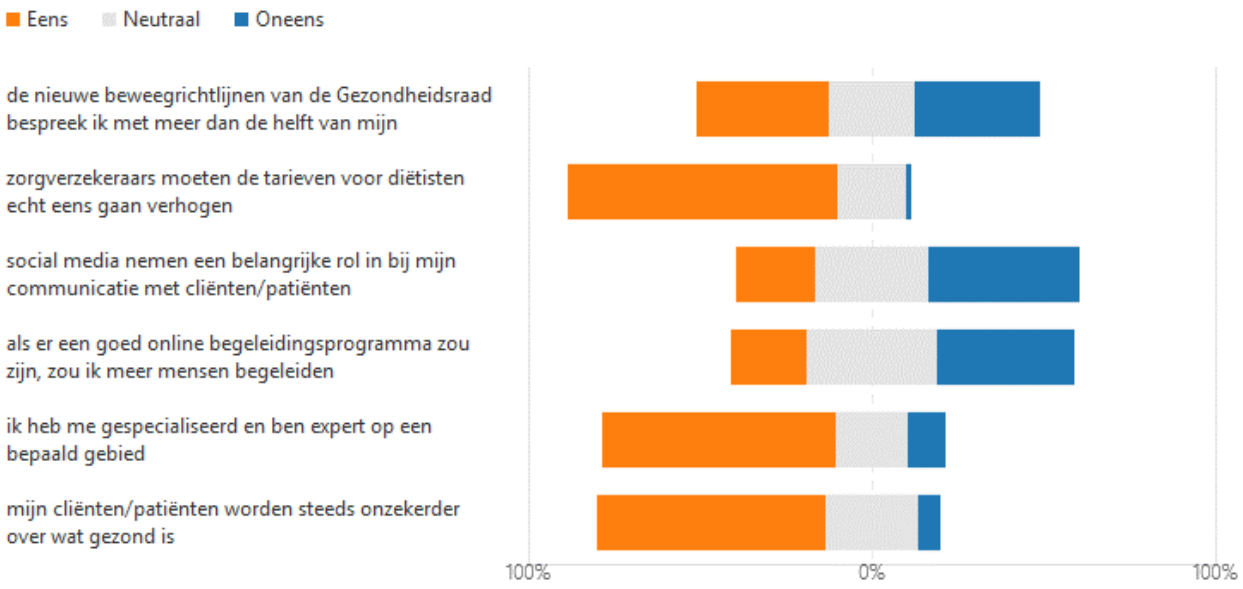

Soortgelijke vragen zijn ook aan gewichtsconsulenten voorgelegd. Slechts 15 gewichtsconsulenten hebben de enquête ingevuld. De uitkomsten zijn daardoor eigenlijk te “mager” om conclusies aan te verbinden. Toch laten we de uitkomsten voor de volledigheid zien:

1. **“Mijn cliënten / patiënten worden steeds onzekerder over wat gezond eten is”**

   Met deze stelling is 73% van de gewichtsconsulenten het eens, 27% is neutraal. Niemand heeft aangegeven het oneens te zijn met de stelling.

2. **“Social media nemen een belangrijke rol in bij mijn communicatie met cliënten / patiënten”**

   Van de gewichtsconsulenten is ruim de helft (53%) het eens met deze stelling, 33% is neutraal en 14% is het oneens.

3. **“Voedingsvoorlichting moet vooral praktischer, het liefst tot in de keuken!”**

   Maar liefst 80% van de ondervraagden is het eens met deze stelling. 13% is neutraal en 7% is het oneens.

4. **“Verzadigd vet verhoogt het risico op hart- en vaatziekten”**

   Bij deze stelling zijn de meningen verdeeld. Van de gewichtsconsulenten is 33% is het eens met de stelling, 40% is neutraal en 27% is het oneens.

5. **“De nieuwe beweegrichtlijnen van de gezondheidsraad bespreek ik met meer dan de helft van mijn patiënten / cliënten”**

   Deze stelling kan op veel voorstanders rekenen: 74% van de gewichtsconsulenten is het eens met de stelling, 13% staat er neutraal tegenover en nog eens 13% is het oneens.

6. **“Als er een goed online begeleidingsprogramma zou zijn, zou ik meer mensen begeleiden”**

   Slechts 27% is het met de stelling eens, 40% antwoordt neutraal te zijn en 33% verwacht niet meer mensen te begeleiden met een goed online programma.

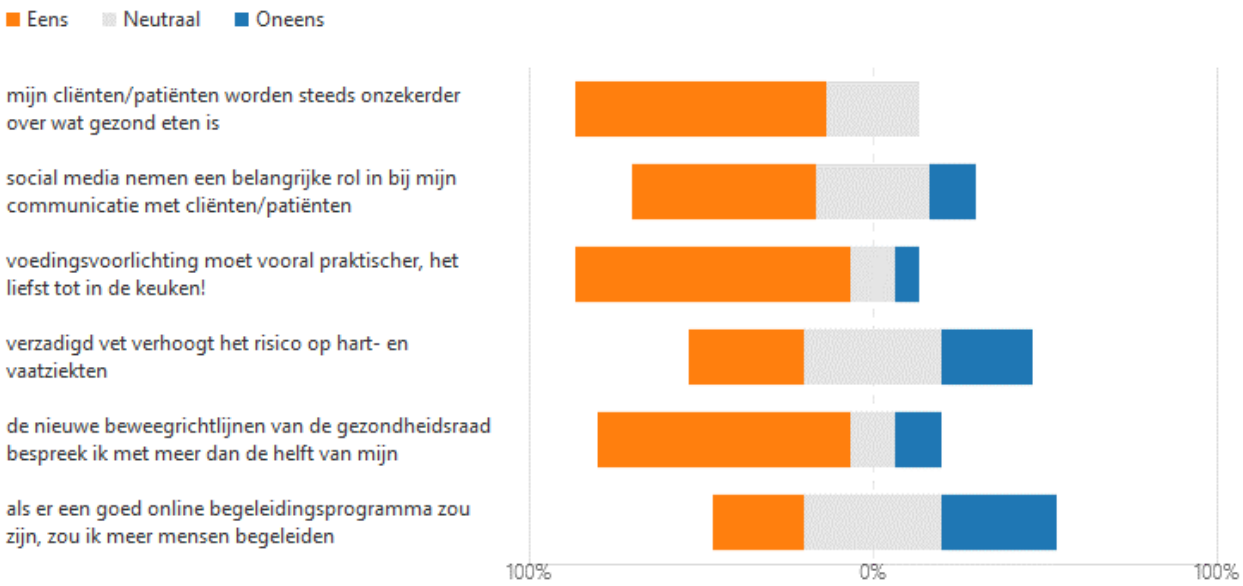

Leefstijlcoaching

De vraag “Er zijn verregaande plannen om leefstijlcoaching voor mensen met obesitas of diabetes op te nemen in de basisverzekering. Welke stelling past het beste bij jou?” is door 403 diëtisten beantwoord. Opvallend veel diëtisten (29%) zien het als een kans voor de diëtist. Daarentegen ziet 11% het als een bedreiging, gaat 9% niets aan de manier van werken veranderen omdat hij/zij het nut er niet van inziet en gaat 21% niets aan de manier van werken veranderen omdat hij/zij geen mensen met obesitas en diabetes begeleidt.

Er zijn verregaande plannen om leefstijlcoaching voor mensen met obesitas of diabetes op te nemen in de basisverzekering. Welke stelling past het beste bij jou?

Ik zie dit als een kans voor de diëtist en ga me laten bijscholen tot leefstijlcoach of heb dit al gedaan	116
Ik zie het vooral als een bedreiging	46
Ik ga niets aan mijn manier van werken veranderen omdat ik het nut er niet van inzie	38
Ik ga niets aan mijn manier van werken veranderen omdat ik geen mensen met obesitas en diabetes begeleid	84
Anders	119

Een hoog percentage (30%) heeft verder gebruik gemaakt van de mogelijkheid bij het vakje “Anders” een eigen antwoord te formuleren. Velen geven aan dat ze vinden dat de diëtist al een expert is op het gebied van leefstijl. Enkele reacties:

- De diëtist is al een leefstijlcoach. Het idee dat een diëtist alleen voedingsadviezen geeft is totaal achterhaald. Ik geef bijvoorbeeld ook opvoedadviezen, slaaptips, en begeleid kinderen ouders naar bewegen en verantwoord schermgebruik.
- Volgens mij is de dietist leefstijlcoach. Leg de profielen op elkaar, dus niet weer een nieuwe melkkoe bedenken.
- Wanneer je als dietist de motivational interview als gesprektechniek toepast, dan heb je geen cursus leefstijlcoach nodig. Als dietist hebben we genoeg ervaring en kunde om mensen te begeleiden naar een gezonde leefstijl.
- Jammer dat we onszelf niet zonder "dure" opleiding leefstijlcoach mogen noemen!
- In de kliniek word ik hierdoor niet bedreigd, maar ik vind het zeker een goede ontwikkeling en ik zou alle eerstelijns diëtisten aanraden om tenminste mee te gaan met deze tijden. Niet per se bijscholen tot leefstijlcoach maar wel samenwerkingsverbanden met fysiotherapeuten of leefstijlcoaches op te zoeken om dat stukje professionaliteit op gebied van voeding toe te voegen aan de multidisciplinaire behandeling van deze patiëntengroep.

NIEUWS VOOR DIETISTEN IS EEN PRODUCT VAN SCRIPTUM COMMUNICATIE OVER VOEDING
DE MEENT 31, 3927 GL RENSWOUDE, T: (0318) 574 973,
WWW.NIEUWSVOORDIETISTEN.NL, INFO@NIEUWSVOORDIETISTEN.NL

KVK NUMMER: 30258420, BTW-NUMMER: NL800427105801
IBAN: NL40 INGB 0000 5995 36 TE RENSWOUDE, WWW.SCRIPTUM-SITE.NL

Scriptum
COMMUNICATIE OVER VOEDING

Gezonde voeding

Net als voorgaande jaren is gevraagd achter welke visies op gezonde voeding de deelnemers staan, waarbij meer antwoorden mogelijk waren. Van de deelnemers staat 81% achter de richtlijnen van het Voedingscentrum, dat is 1% meer dan in 2016. Verder staat 37% van de deelnemers achter de uitgangspunten van PuurGezond (PuurGezond Piramide), dat is een stijging van 2% ten opzichte van 2016. Van de deelnemers staat 13% achter de uitgangspunten van de orthomoleculaire visie (Voedingspiramide) en 7% achter oervoeding/paleo.
Enkele reacties van mensen die invulden achter “andere visies” te staan:

“In mijn advisering neem ik niet alleen mijn eigen visie mee, maar ook die van de patiënt/cliënt. Ik ga in eerste instantie uit van de hulpvraag van de patiënt. Bij mijn advies neem ik uiteraard wel mee: volwaardigheid, variatie, vers en dat de patiënt het als smakelijk ervaart.” en “Ik cherrypick overal wat uit, echt afhankelijk van wie er voor mij zit. Er zijn vele wegen die naar een gezonder eetpatroon leiden.”

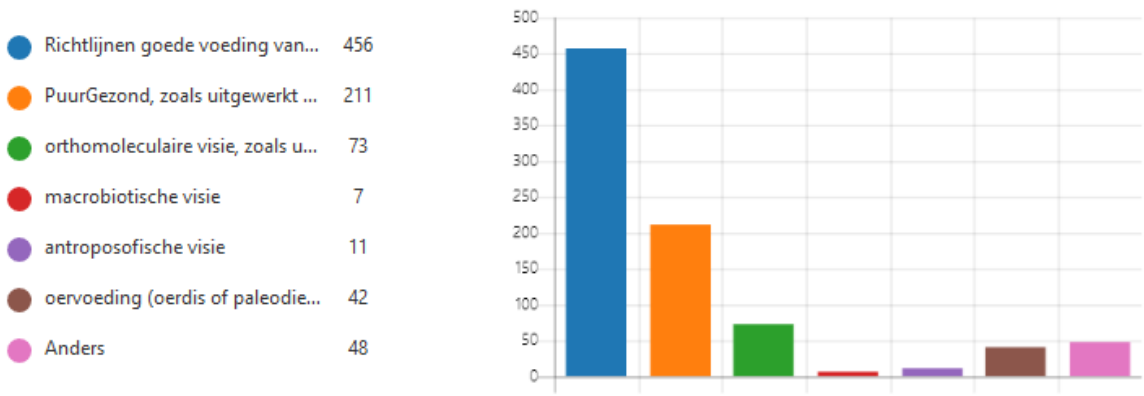

Voorlichtingsmateriaal

De respondenten zijn over het algemeen geïnteresseerd in informatie over (dieet)voedingsmiddelen. Slecht 10% geeft aan hier niet in geïnteresseerd te zijn. Dit percentage is iets lager dan in 2016, toen lag dit rond de 14%. De voorkeur gaat daarbij uit naar digitale verstrekking van de informatie, zoals via de nieuwsbrief

Nieuws voor diëtisten. Maar liefst 80% van de respondenten geeft aan graag via Nieuws voor diëtisten informatie over (dieet)voedingsmiddelen te ontvangen. Daarnaast wil 25% informatie per e-mail ontvangen en 14% per post. Verder bezoekt 28% stands van fabrikanten op congressen en beurzen. Slechts 4% vindt het prettig persoonlijk bezocht te worden door een vertegenwoordiger van de industrie. Bij deze uitkomsten moet men natuurlijk in gedachten houden dat de antwoorden gegeven zijn via een online enquête onder abonnees van Nieuws voor diëtisten.
Dit jaar vroegen we ook of deelnemers graag nascholingen en e-learnings volgen. Dit scoort goed: maar liefst 38% geeft aan op die manier graag informatie van de voedings- en dieetvoedingsmiddelenindustrie te ontvangen.

ja, ik lees er graag over in Nieuws voor diëtisten	450
ja, ik ontvang graag informatie per e-mail	142
ja, ik ontvang graag informatie per post	79
ja, ik bezoek graag stands op beurzen en congressen	159
ja, ik vind het prettig als ik persoonlijk bezocht wordt	25
ja, ik volg graag nascholingen en e-learnings	215
nee, daar heb ik geen behoefte aan	59

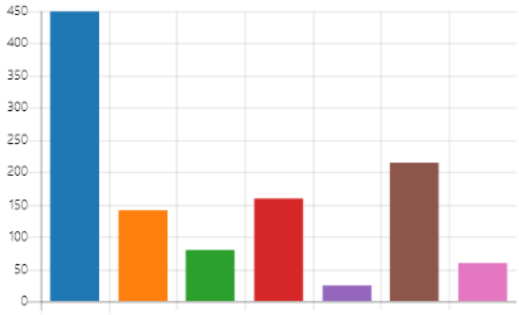

Social media

Ongeveer 78% van de respondenten blijkt op een zakelijke manier gebruik te maken van social media. Dit ligt ongeveer gelijk aan het percentage van vorige keer. Er is blijkbaar ook een redelijk stabiele groep die geen behoefte heeft aan social media. Deze groep is, net als in 2016, ongeveer 15% van de respondenten. De resterende 7% maakt nog geen gebruik van social media maar wil dit in de toekomst wel gaan doen.

De social media die de respondenten aangeven zakelijk te gebruiken:

platform	diëtisten	gewichtsconsulenten
LinkedIn:	46%	53%
Facebook:	43%	100%
WhatsApp:	33%	53%
Twitter:	17%	20%
Blogs:	14%	13%
Instagram:	12%	27%
YouTube/Vimeo:	8%	7%
Google+:	8%	7%
Pinterest:	7%	7%

Opvallend is dat het gebruik van Instagram onder diëtisten is verdubbeld ten opzichte van 2016. Ook het gebruik van WhatsApp is flink gestegen van 25% in 2016 naar 33% in 2018.
Het zakelijk gebruik van LinkedIn scoort het beste onder diëtisten, gevolgd door Facebook. Opvallend bij gewichtsconsulenten is het hoge percentage dat Facebook zakelijk gebruikt, maar het is goed te realiseren dat het om een kleine groep respondenten gaat.

Een grote groep diëtisten, vooral werkzaam in een instelling, geeft aan zelf geen social media te gebruiken, maar dat de instelling het wel doet of dat het beleid in het ziekenhuis bepalend is. Andere redenen om geen social media te gebruiken zijn:

gebrek aan tijd, het een nadeel vinden dat social media vluchtig en oppervlakkig zijn en persoonlijk contact de voorkeur geven.

Opvallend is dat de respondenten zelf niet heel actief zijn op fora. Namelijk 39% van hen geeft aan geen discussies te volgen of mee te discussiëren op social media platforms of fora. Van de responderen geeft 35% aan wel discussies te volgen maar zelf geen reacties te plaatsen. Slechts 25% plaatst zelf af en toe een reactie (dit is gestegen ten opzichte van de 19% uit 2016). Slechts een enkeling (1%) noemt zichzelf actief op social media.

De deelnemers aan de enquête volgen vooral platforms en fora van Nieuws voor diëtisten (52%), I'm a foodie (39%) en de Nederlandse Vereniging van Diëtisten (NVD) (34).

Welke social media platforms en/of fora in je vakgebied volg je? (meer antwoorden mogelijk)

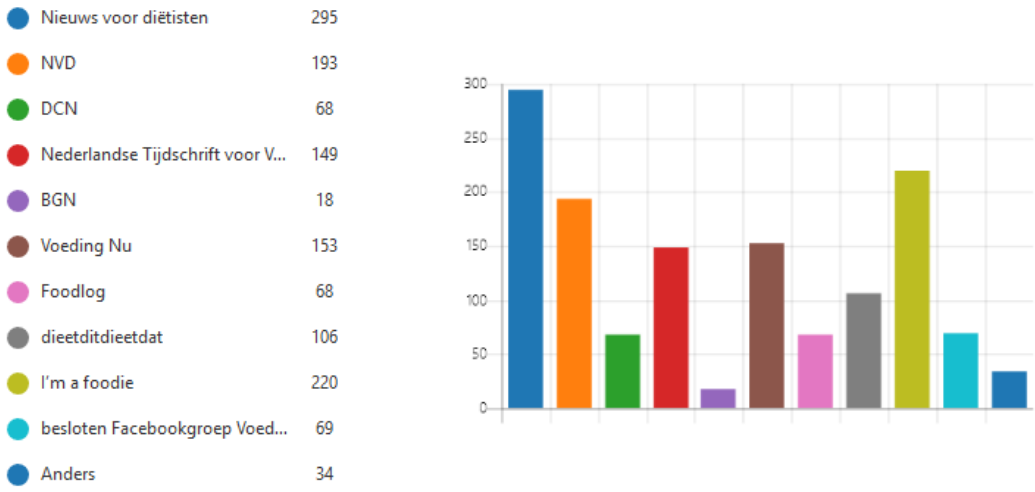

Nieuwsbrief Nieuws voor diëtisten

Een overgrote meerderheid van de respondenten leest Nieuws voor diëtisten helemaal (28%) of grotendeels (50%). Bij 62% van de lezers sluit Nieuws voor diëtisten meestal aan bij de dagelijkse praktijk, bij 37% sluit het soms aan. Minder dan 1%

geeft aan dat de nieuwsbrief niet aansluit bij hun dagelijkse praktijk. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met 2016.

De deelnemers zijn gevraagd de nieuwsbrief met een rapportcijfer (1-10) te beoordelen. Gemiddeld komt de beoordeling uit op 7,8. Vorige keer was dit 8,2. Bij de opmerkingen aan het einde van de enquête hebben veel mensen ingevuld dat de vormgeving van de nieuwsbrief verouderd is. Mogelijk is dit een verklaring waarom het cijfer dit keer lager is.

Website Nieuws voor diëtisten

De website Nieuws voor diëtisten wordt door de respondenten veelvuldig bezocht. Van de deelnemers bezoekt 47% 1 à 2 keer per maand de website www.nieuwsvoordietisten.nl. Een deel van de respondenten komt vaker op de website: 20% komt meerdere keren per maand op de website en 3% komt er dagelijks. Van de respondenten komt 30% niet op de website.
De deelnemers zijn ook gevraagd de website met een rapportcijfer (1-10) te beoordelen. Gemiddeld komt de beoordeling uit op 7,7. Vorige keer was dit 8,1. Bij de opmerkingen aan het einde van de enquête hebben veel mensen ingevuld dat de vormgeving van de nieuwsbrief verouderd is en dat de website op mobiele apparaten niet goed te weergegeven wordt. Mogelijk is dit een verklaring waarom het cijfer dit keer lager is.

Op de hoogte blijven

Naast de website en nieuwsbrief van Nieuws voor diëtisten worden veel andere bronnen gebruikt om op de hoogte te blijven van wat er speelt binnen het vakgebied. De top 3 wordt aangevoerd door het Nederlands Tijdschrift voor Voeding & Diëtetiek (65%), gevolgd door Voeding & Visie (50%) en de website I'm a foodie (46%).

Welke andere bronnen gebruik je om op de hoogte te blijven van wat er speelt binnen je vakgebied? (meer antwoorden mogelijk)

Voeding Nu tijdschrift	223
Voeding Nu e-nieuwsbrief en ...	148
Nederlands Tijdschrift voor Vo...	366
website Nederlandse Verenigin...	228
VoedingOnline e-nieuwsbrief	174
Voeding & Visie	280
Voeding Magazine	123
website I'm a foodie	258
buitenlandse tijdschriften/web...	82
Anders	75

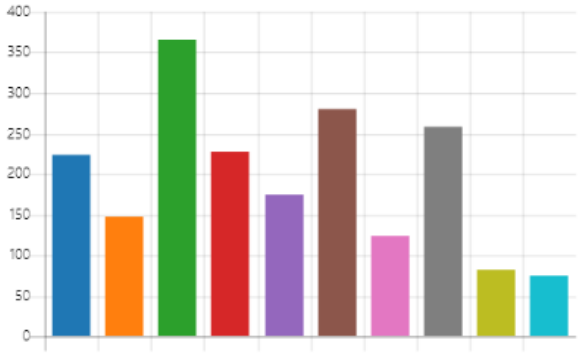

Complimenten en kritiek

Het is voor de redactie van Nieuws voor diëtisten erg leuk dat veel respondenten van de gelegenheid gebruik maken om bij de opmerkingen te laten weten wat ze van Nieuws voor diëtisten vinden. Dit jaar hebben 177 respondenten opmerkingen ingevuld. Verschillende professionals hebben kritiek, zoals dat ze de opmaak van de website en nieuwsbrief gedateerd vinden en dat ze slecht te bekijken zijn via mobiele devices. Ook waren er deze keer opmerkingen over de inhoud. Verschillende deelnemers aan de enquête zien graag wat vaker berichten die een link hebben met de 2e lijn of die een wetenschappelijkere insteek hebben (met verwijzing naar meta-analyses of - als de bron minder betrouwbaar is – dit ook aangeven).

Maar over het algemeen waren de opmerkingen positief. Enkele van de reacties:

- “Behoud de e-nieuwbrief. Een mooie waardevolle aanvulling. Lay out vind ik wel wat rommelig en zou wat mij betreft iets rustiger mogen. Inhoud is top!”
- “Nieuws voor diëtisten is altijd fijn om te lezen. Een actueel overzicht van onderzoeken en dingen die spelen. Ook fijn dat er dan een link in staat naar het originele artikel. Voor mij een goede manier om op de hoogte te blijven”
- “Bedankt voor jullie fantastische nieuwsbrief!”
- “Ik ben blij met de website. Waar de tijdschriften wel eens op de stapel belanden, lees ik de Nieuws voor Diëtisten nieuwsbrief altijd, en klik soms door.”

Natuurlijk gaat de redactie met de kritiek aan de slag. Zo is een nieuwe lay-out van website en nieuwsbrief al in een vergevorderd stadium. Maar verder is de redactie vooral blij met de gunstige uitslag en zal vooral doorgaan met het maken van Nieuws voor diëtisten.